

Mézeskalács

- 66. évfolyam
- 2018. november
- Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!

Nagyon örülünk, hogy egyre több alkotás érkezik be a szerkesztőségünkbe. A saját találmányaitok című rajzpályázatra érkezett rajzok és fogalmazások láttán bárki ihletet kaphat az új dolgok létrehozására. Néhány furfangos találmány láttán magam is elmerengtem: ez valóban hasznos volna most nekem is! Nem csupán a pénzcsináló robotra gondolok ☺

Nem is kell mindig teljesen ismeretlen és új dolgot kitalálnunk ahhoz, hogy szebbé és könnyebbé tegyük mindennapjainkat. Gyakran elegendő mindehhez egy apró lépés is. Ahhoz, hogy jól érezzük magunkat a bőrünkben, fontos, hogy megfelelő rendszer és ritmus szerint éljünk, vagyis hogy a kötelezettségek és

a szabadidős tevékenységek elvégzésére is jusson időnk, és hogy minél tartalmasabban töltsük el egy napot.

Számotokra hogyan néz ki az ideális nap? Milyen tevékenységekből áll a napotok? Hogyan töltitek el otthon az estét? Hogyan készültök családotokkal az ünnepekre?

Írjátok, rajzoljátok meg nekünk!

Rajzpályázat:

- Egy estém otthon
- Hétköznapiak
- Reggeli csendélet
- Készülődés az ünnepekre

Szárnybontogató:

- Egy estém otthon
- Csalimese
- Készülődés az ünnepekre

A címlapon: Horváth Hanna (J. J. Zmaj, Magyarakanizsa) rajza

CIP – A készülő kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára, Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

Nemzeti Kulturális Alap

MÉZESKALÁCS – a legkisebbek irodalmi és foglalkoztató folyóirata ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■
■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító (laptulajdonos): **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■
■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ A Mézeskalácsot szerkeszti: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Munkatárs: **Fehér Ildikó** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1. Elérhetőség** – telefon: 021/456-624, honlap: www.jopajtas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Nyomtatja: Magyar Szó Kft. – FORUM Nyomda, Újvidék, felelős vezető: **Berta Zoltán** igazgató ■ ■ Honlap-megjelenítés: www.tippnet.rs ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Szárnyaló csillag.
Kenyeres Bence, 3. osztály, Káráz Karolina iskola, Horgos

Juhász Magda

Tudós leszek!

Tudományom igen nagy már,
tudom, hogy a Föld forog,
és ilyenkor néha én is,
mikor erről tanulok.
Univerzum, mint egy léggömb
állandóan növekszik,
tizenötmilliárd éves,
és még nem is öregszik.
Nem a Föld a középpontja,
talán az nincs is neki,
ötmilliárd éves Földünk
ezt sértetten viseli.
Mindezt nekem tudni illik,
akkor is, ha nem látom,

s míg a földön sétálgatok,
a Világúrt biflárom.
Hogy miből is áll az anyag,
hogyan jött létre az atom,
van-e kisebb anyag ennél,
már álmomban is fújom.
Atommagok, elektronok
összeálltak, ahogy kell,
protonok és neutronok,
fejtem tőlük robban fel.
Már a csillagoknál tartok,
éjjel-nappal azt látok,
hullócsillag lesz belőlem,
ha kérdez a tanárom.

Hány csillag van, azt ki tudja,
megszámolni nem lehet,
de ebben a zsidvásárban,
talán rendet tehetek.
Vannak köztük kékek, sárgák,
sőt még vörös is lehet,
a szerint hogy melyik forró
és melyik a hidegebb.
Óriások, fehér törpék,
mosolyognak felettem,
örülnek, mert a suliban
kitűnőre feleltem.

November

November 1. – Mindenszentek napja

A halottak kultuszát szolgálja

November 2. – Halottak napja

Ilyenkor szokás a sírok megtisztítása, virággal díszítése, gyertyák gyújtása.

November 11. – Szent Márton ünnepe

A magyar néphagyományban tradicionálisan a gazdasági évet lezáró ünnep.

A tél kezdetét jelzi, hogy addigra már mindenhol elszámolnak a pásztorok a tavaszi nyári időszakban rájuk bízott jószággal, és a gazdától megkapják járandóságukat. Márton valós történeti személy, Pannóniában, Szombathelyen született, 317 körül, apja római százados volt, Márton is katonaként került a mai Franciaország földjére, ahol keresztény hitre tért, és kolostort alapított.

371-ben püspökké szentelték. A legenda szerint Szent Márton nem akart püspök lenni szerénysége miatt, ezért elbújt a libák óljában, azok azonban hangos gágogásukkal elárulták rejtékelyét. Innen a Szent Márton lúdja elnevezés.

November 25. – Szent Katalin ünnepe

Régi időjárási megfigyelés szerint, ha Katalin locsog (vagyis lucskos, nem fagy), akkor karácsony kopog (azaz jó hideg lesz).

E naphoz férjjeszó hiedelmek és praktikák is kapcsolódtak. Mezítláb ágat loptak a fáról,

vízbe tették, s ha karácsonyig kizöldült, következtettek a leány közeli férjhezmenetelére. Ezt az ágat katalinágnak nevezték.

November 30. – András napja

A legjelentősebb házasságjeszó, varázsló nap. A lányoknak többnyire magányosan, titokban kellett ezeket a praktikákat elvégezniük. Próbáltak álomból jósolni. A párna alá férjruhaneműt rejtettek, és egész nap böjtöltek. A jövendőbeli megálmodására utal a hajdúszoboszlói mondás:

*Aki böjtöl András napján,
Vőlegényt lát iccakáján.*

Találós kérdések

Melyik termésre gondolok?

Erdőn terem, s kalapos.
(makka)

Fán nő, pikkelye van, de nem hal.
(fenyőtőboz)

Kívül veres, belül szőrös,
fejibe párta, hátuljába pálca.
(csipkebogyó)

Hány falevél van az ágon?
(ahány szára)

Esik az eső, hajlik a vessző

Esik az eső, hajlik a vessző,
haragszik a katona, mert mēgázik a lova.
Ne haragudj, katona, majd kisüt a napocska,
mēgszárad a lovacska.

Mondókák

Ereszkedik le a felhő,
hull a fára őszi eső.
Hull a fának a levele,
mégis szól a fülemüle.

Hull a dér, jön a tél,
daru, gólya útra kél.

Vörös a nap lemenőben,
holnap utazunk nagy szélben.

Babits Mihály

Esti megérkezés

Az esti sötét
halk mezei lelkét
a mohó kilométerek
bús messzibe nyelték.
Kocsim ablakait most
veri a fény,
két sorban a lámpák
jönnek elé.
Tépett takaró lett
már a sötétből;
csak az ég, a nagy ég
fut velem a rétről;
kiejtik az utcán
a csönd mezei
csokrát a kiránduló
fáradt kezei.

De harsan a lángok
lármája, a lámpák
csilláma szemembe
csengeti lángját.
Máshol az éjszaka
csendje halálos:
itt villan a villany
és villog a város.
Idelelni a város
villanya villog,
de fenn a nagy ég
száz csillaga csillog:
a villany a földi,
a csillag az égi,
a villany az új,
a csillag a régi.

Napozóbusz

Papp Mária Magdolna, 3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Duga Boglárka

Mesterségversek

(Részlet)

Ha nagy leszek, TUDÓS leszek,
Mindenfélét felfedezek.
Kisujjamban lesz a számtan,
Fejben osztok-szorozok bátran.
Annyi nyelven beszélek,
Nincs ember, kit nem értek.

Asztalomon papír-halom,
Körös-körül fent a falon
A táblákon képletek,
Krikszkrakszok és vegyjelek.

PH5 és professzor,
Tandem, mikroprocesszor,
Rebarbara, kondenzátor,
Bifidusz és transzformátor,
Zigóta és galaktikus,
Boxermotor alaptípus,
Metropolisz és prevent,
Mindről tudom, mit jelent!

Ui.: Mikroszkópom alatt gyakran
Amőbákat nézek nagyban.

Táskernyő

Csáki Kata, 3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Őszi mese

Egy magas fa legfelső ágán élt a kis falevél. Mostanában nagyon szomorú volt. Hiába jött játszani hozzá a szellő, csak nem vidult fel.

– Miért nem hintázol velem? – kérdezte a szellőcske. – Láttam, most mindig egy kismadárral beszélgetsz. Ugyan, mennyivel mulatságosabb ő nálamnál? No, de találok én is más pajtást!

A falevél erre sírva fakadt.

– Ne bánts, szellőcske, tudhatnád, mennyire szeretlek, és láthatod, milyen szomorú lett a sorsom. Azelőtt reggelként arany napsugárban fürödtem, és fecskesereg köszöntött vidám jó

reggelt. Most se napsugár, se fecskék. Hová lettek, miért hagytak el? Nézd az arcom, a nagy bánattól egészen megöregedtem, már ráncos is, az esőcseppek naphosszat elülhetnek benne!

A szellő megsajnálta a falevelet. Megsimogatta, vigasztalta, de az zokogott, hogy leszakadt az ágról, és hullt a föld felé.

Nem baj, ha meghalok – gondolta – úgysem ér már semmit az életem.

De a szellő nem hagyta kis barátját: szárnyára vette, s azt mondta:

– Oda viszlek, ahová akarsz! Merre repüljünk?

Tuza Petra,
4. osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Törökkanizsa

De a falevél bizony nem tudta. Éppen akkor egy kismadár szállt a fára. Csodálkozott, hogy nem találta ott a falevelet; máskor már messziről intgetett neki, alig várta, milyen híreket hoz.

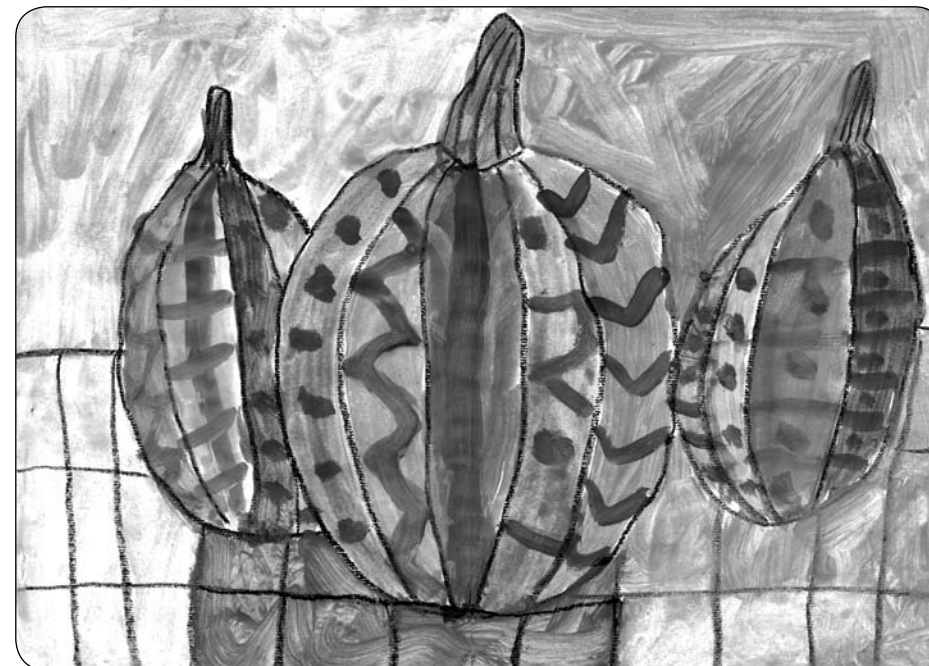
– Ott van a kismadár – ujjongott a falevél, – akivel beszélgetni láttál. Ő megígérte, hogy hírt hoz a fecskékről, talán már tudja is, merre kell utánuk menni!

Odarepültek hát hozzá. A kismadár elmondta, hogy egyik pajtása látta, mikor a fecskék összegyűltek s elhatározták, hogy itt hagyják ezt a vidéket, s elindulnak tengerentúlra. Azt beszéltek: ott mindig aranyos napsugár ragyog.

– Menjünk utánuk – könyörgött a falevél.

A szellő nem kérette magát. Szálltak hegyen-völgyön, erdőkön, mezőkön, míg csak a tengerhez nem értek. Azon is átszálltak, mikor egy fecske suhant el mellettük. Rögtön észrevette a kis falevelet, aki több társával együtt olyan kedves házigazdája volt. Örömeiben gyorsan összehívta a fecskéket; de mire odaértek, a falevél már nagyon fáradt volt. A fecskék szépen rátették a csillogó tenger hátára. Ott himbálódzott a ragyogó napsütésben. A fecskék énekeltek, a napsugár mosolygott, a szellő duruzsolt.

– Most már boldog vagyok – sóhajtott a kis falevél, aztán álomba ringatta a tenger.

Sipos Andrija, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Dušan Radović és Dušan Petričić

Ülj ide, beszélgessünk

(Részlet)

Szóregi nagyanya gondjai

Egy szóregi nagyszülének
hetven gondja van szegénynek:

Iláncsán a gyerekeknek
vajh elég narancsot vesznek?

Nakófalván Jova gyerek
vett-e vajon új szekeret?

Ó-Sztapáron Mária lánya
ügyel-e a beosztásra?

A kis Vidát beírták a
basahídi iskolába?

Kátyiakat veszi sorra:
készülnek-e disznótorra?

Tudja-e Beocsin: Csentán
mutatóba sincs cement ám!

Kovacsicán – mind a négyen –
olyanok-e, mint a képen?

Úgy mint régen – silbakol ma
Pétervárad óratornya?

Jut-e mindenkinek édes,
jó zsablyai mákos rétes?

Tudnak-e Almáson járni
a komasszony unokái?

Kérdezné Kovinban Julcsát:
látta-e, mit ír az újság?

Mit csinál Csúrogon Bráca?
Dolgozik-e már a társa?

A perlezi szorgos Réza
birslekvárt még főz-e néha?

Ángya Sajkásszentivánon
férjhez ment-e már a nyáron?

Nagyanyai sok-sok gondja
Vajdaságot beborongja.

Alszik anyó, s álmában már
féltő gonddal Hódságon jár.

Szerda Attila, 3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Borsi Ármin, 3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Lúdas Matyi

(Részlet)

Bejön Matyi olasz ácsmesternek öltözve.

Matyi: Bondzsornó, szignyori. Én lenni ács.

Katona: Állj! Ki vagy?

Matyi: Adiosz Amigosz bátyus. Óh pardon. Óh mió. Én italiano fundamento majsztro. Én vagyok ács. Italiano fundamento majsztro.

Döbrögi: Ispán! Hát ez meg ki?

Ispán: Azt mondja, hogy Külhoniul van mondva. De azt hiszem, talján ács.

Döbrögi: Kérdezd meg tőle, mit akar itt.

Ispán: Igenis. (szótagolva kérdezi meg) A nagyságos úr kérdezteti, mi járatban van kegyelmed, errefelé minálunk.

Matyi: Nono, nem járat én, vagyom menet I lavorró I vederre.

Ispán: Kapisgálom, nagyságos úr. Azt mondja, hogy veder kell neki meg lavór.

Döbrögi: Nem azt mondta, hogy ács. Annak nem lavór meg veder kell, hanem szekerce. Na adj neki, és hadd menjen.

Ispán: Nagyságos úr. Ez külhoni mester építene itt olyan tornyot, hogy a monostori nagytemplom is csak kis-templom lenne mellette.

Döbrögi: Ispán, legyen. Majszter uram. Maradjon itt. Adok én magának annyi pénzt, csak építse meg az én tornyocskámat.

Matyi: Sajnos mennem kell. Karló Albertó orosz szultánnak építeni palota, én jöttem nézni, látni. Döbrög mennem kell.

Döbrögi: Szépen kérek.

Lúdas Matyi: Szépen mondom.

Döbrögi: Szépen kérek.

Matyi: Megyek (katonák visszahozták) Megcsinálni. De igen nehéz lenni, mert itt nem lenni jó fa. Kicsi, kevés, vékony, sovány, rossz fa.

Döbrögi: Rossz a fa? Ispán! Felakasztani az összes ácsot!

Ispán: Parancs! Felakasztani.

Matyi: Ácsok jók, fák rossz.

Döbrögi: Akkor is felakasztani.

Matyi: Ha akasztani ácsok, én menni.

Döbrögi: Ha nem akasztani, akkor maradni?

Matyi: Maradni.

Döbrögi: Elengedni, akkor építeni.

Matyi: Az a baj lenni, nem lenni jó fa.

Döbrögi: Micsoda? Nincs jó fa. Mutatok én magának olyan erdőt, hogy a madár éhen pusztul míg átrepüli.

Matyi: Jó. De most pihenni.

Döbrögi: Nem menni? Pihenni? De menni. Az úr velem jön, máris meglátja, hogy nekem vannak a világon a legszebb fáim.

Galiba: Nagyon jó, most mindenki elment. Hamarosan sor kerül rá, hogy Döbrögit jól elverjék.

Cézár elkapja Galibát.

Cézár: Most megvagy!

Galiba: Matyikám segítség. Egy komám most, hogy így barátok lettünk.

Szakállkát köt a nyakába, kést és vilt vesz a kezébe Cézár.

Cézár: Nem. Nem.

Galiba: Vagy szerinted nem lettünk barátok?

Tányért is vesz elő Cézár.

Galiba: Hé egy komám! Szaladj már sóért.

Cézár: Ne izgulj, Galiba. Van só, még bors is van. Felkészültem a megevésedre.

Galiba: Hát majoránna, van-e? Mert anélkül igen ízetlen leszek.

Cézár megszózza a liba fejét.

Cézár: Van.

Galiba: Juj. Egy komám. Figyelj rám. Ismertem egy kutyát, aki kigyógyult a sükettségéből.

Cézár: Ez a sükettség az én nagy átkom. Miért is kellett eszembe juttatnod? Micsoda szégyen. Még azt sem hallottam meg, ha egy elefánt téved

a káposztáskertbe. Mit is mondtál? Kigyógyult a sükettségéből?

Galiba: Ki. Ki.

Cézár: Nem hiszem.

Galiba: Liba becsületemre mondom, hogy nem hazudok. Csak hogy, ám az egy igen erős jellemű kutya volt. A gyógyulása érdekében minden káros szenvedélyéről leszokott.

Cézár: Miféle káros szenvedélyéről?

Galiba: Mondom. Minden káros szenvedélyéről. Soha életében nem evett libahúst.

Cézár: Hazudsz, te gazember! Hogy lehet így élni?

Galiba: Mondom, hogy az egy igen erős jellemű kutya volt. Vegetáriánus. Neked is vegetáriánusnak kell lenned.

Cézár: Miféle árusnak?

Galiba: Vegetáriánusnak. Csak káposztát, kukoricát meg füvet ehetsz. Semmilyen körülmények között nem ehetsz húst.

Cézár: Még hogy füvet egyek?

Galiba: Neked nem kell. Csak annak, aki ki akar gyógyulni a sükettségéből.

Cézár: Én ki akarok gyógyulni. Jó, döntöttem. Vegetáriánus kutya leszek, sőt lettem. Rá se nézek a húsrá. Na, Galiba, hess innen.

Galiba: Követelem, hogy engem egyél meg!

Cézár: Na, hess innen. Galiba rád sem tudok nézni. Megyek az erdőre és szedek egy kis pityangot magamnak vacsorára.

Az én falum/városom

Lackó Máté

2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Kalmár Kevin

3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Ferencz Vivien

3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Kiss Dávid

1. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Goór Anna

1. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Selymes Tifani

3. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Az én falum/városom

Elek Sára,

3. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Holló Valentina

4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Martonos

Gyertyás Noémi

2. osztály, Emléiskola, Zenta

Vörös Teodóra

2. osztály, Ady Endre iskola, Torda

Sétáló Sára

Emléiskola, Zenta

Futó Roland

3. osztály, Emléiskola, Zenta

Szárnybontogató

Szülőföld

Szülőföldem, Szabadka,
Szép kis városka.
Középen a városháza,
Kilátó a tornyában.
Szülőföldemen játszótér,
Oda mindenki visszatér,
Városomban sok a templom,
Belül sok ikon, festmény.
Szülőföldemen van színház,
Sok jó előadást csinál.
Itt a kék szökőkút,
Minden ember eszébe jut.

Szülőföldemhez közel a Palicsi-tó,
Gyertek hát, látogatók, Halihó!

**Ficsor Noel 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

Durranás

A fagyizást azon a napon sem hagytuk ki. Szokás szerint én ismét a fehér csokit választottam, a tatám pedig a csokis-epres mellett döntött. Történt mindez egy hatalmas lombkoronájú fa alatt, ahol persze pad is volt. Majd felpattantunk a bringánkra és folytattuk utunkat hazafelé. Versenyezve, mint mindig, stípi-stopi, melyikünk érinti meg elsőként a kapukilincset. Ekkor történt a durranás. Közvetlenül alattam. „Bundájából” kifordulva nézett vissza rám szomorúan bicajom hátsó kereke. Harminchét év után bizony ő is elfáradt. Hogy honnan tudom ennyi-

re pontosan az éveit? Egyszerűen kiszámoltam. Tatám ugyanis hatéves volt, amikor az ő tatájától ajándékba kapta a bicajt, amely most már az enyém. Másnap reggel aztán kiparkoltuk a garázsból a kiskocsit, abba pedig tatám nemcsak a bicajt, de engemet is belepakolt. Így mentünk el a gumijavító mesterhez. S ha már kimozdultunk a házból, a fagyizást ezúttal sem hagytuk ki...

**Martinek Viktor, 3. osztály,
Isidora Sekulić iskola, Pancsova**

Előadás

Hétfőn az osztállyal elmentünk a Kosztolányi Dezső Színházba, és megnéztük a Hétszínvirág című előadást.

Arról szólt, hogy egy kislány ment hazafelé a perecekkal, de egy kutya ellopta őket tőle. Szomorúan ment haza, amikor megjelent egy néni, aki adott neki egy virágot. Azt mondta, hogy ennek a virágnak varázsereje van, és ha elmondja a verset, minden, amit kíván, valóra válik. Sokat kívánt: azt, hogy eljusson az Északi-sarkra, hogy legyen sok játéka. De a szirmokból egyre kevesebb lett, s akkor rájött, hogy némelyik kívánsága rossz döntés volt. A legvégén volt egy jó kívánsága, nem magára gondolt, hanem egy kislányra, akinek beteg volt a lába, és meggyógyította. A legjobb barátok lettek.

Nekem nagyon tetszett az előadás.

**Német Richárd, 4. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

Szárnybontogató

Egérmese

Volt egyszer egy kisegér. Unta már, hogy nincsen barátja. Lerajzolt egy macskát a táblára. Először a fejét, utána meg a testét. S ekkor megijedt.

Babcsányi Léna

Az egér meglátott egy iskolatáskát. Lopott belőle egy ceruzát. Az egérlyukban rajzolt vele egy macskát. Először megrajzolta a fejét, utána a testét. Megrázkódott. Utána befejezte a testét. S amikor a farkát is megrajzolta, nagyon megijedt.

Perić Andor

Az egér bement az iskolába. Látott egy táskát és abban egy ceruzát. Elvette a ceruzát, s rajzolt egy macskát. Igazi macska lett!

Gombás Tamás

Mivel a többieket sem akartam megkárosítani, aki szerette volna elmondani saját meséjét, azt lejegyeztem. Íme ket-tő:

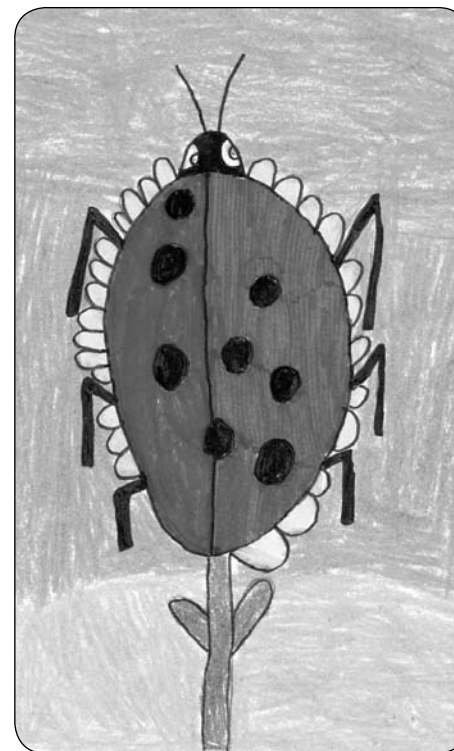
Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisegér. Ez a kisegér talált egy iskolatáskát, és talált benne egy ceruzát, amivel elkezdett rajzolni. Rajzolt, rajzolt, és rajzolt. Olyan szépen lerajzolta a macskát, hogy az életre kelt. A kisegér elszaladt, a ceruza meg ottmaradt.

Nagy Kanász Kata

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy egér. Látott egy iskolatáskát tele ceruzával, és elloptott egyet. Elkezdett rajzolni egy macskát. Először lerajzolta a fejét és félig a testét. Utána az egész testét. Végül megrajzolta a farkát. A macska életre kelt. A kisegér megrémült és a házában maradt örökre. Soha többé nem lopott ceruzát.

Csákány Petra

**A szabadkai J. J. Zmaj iskola
1. osztályának munkája**

Barát Dominik Teodóra
2. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Kedvenc/saját találmányaim • Kedvenc/saját találmányaim

Kóspál Boglárka,
EmArt Műhely, Szabadka

Vislauski Nikolina
2. osztály, Petőfi Brigád iskola, Kúla

Az új gyógyszer feltalálása
Horváth Sára,
pétterrévei óvadás

Távírányítós traktor apukámnak
Mihalecz Gábor,
pétterrévei óvadás

Az aranyvágó láncfűrész
Kis Jovák Zalán
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Repkedő finomságok
Böde László
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

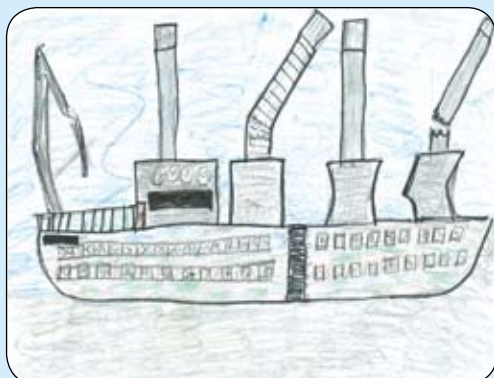
Szemégyűjtő robot
Flaysman Anasztázia
3. osztály, Kárász Karolina iskola, Horgos

Repülő autó, időgép
Priszlinger Szevén
3. osztály, József Attila iskola, Kupuszina

Menyhárt Zsombor
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Gyulai Dávid
2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Galambos Anna
2. osztály, Petőfi Brigád iskola, Kúla

Vas Kyra
EmArt Műhely, Szabadka

Sanyika, a kis krokodil

Az út hazáig

Volt egyszer réges-rég valahol, lehet, hogy igaz sem volt, de én mégis elmesélem nektek, gyerekek.

Sanyika ahogy kibújt a tojásból, csak nézelődött, és azon csodálkozott, hogy minden milyen szép. Az ég, a virágok, a fák, de a lepkék is.

– Hát ez gyönyörű! – ámuldozott.

– De mikor ér már ide anya? Ekkor ért oda Manci.

– Ó, te gyönyörűségem, bocsi, hogy nem voltam itt amikor kitörted a tojást.

– Jobb is – válaszolta Sanyi –, bár nem látta meg, hogy még segítettek is – dunnyogta magában.

Manci persze nem értette, mit is akar ezzel mondani a fia. De nem is faggatta, mivel kezdett sötétedni és indulni kellett.

– Gyere, lelkem, megyünk haza.

El is indultak, Manci ment elől, utána kullogott Sanyika. Lassan haladtak, mert ő csak az eget meg a lepkéket nézte.

– Nézd, anya, milyen szép minden.

– Tudom, tudom, én már sokszor láttam. De gyere, mert sose érünk haza.

Manci forgott, figyelte egy szem gyermekét. Egyszer mikor megfordult, a kicsit sehol sem látta.

– Sanyikám, hol vagy? – ordított Manci ijedtében.

– Itt – volt a halk válasz.

A hang után szaladgálva végre megtalálta egy gödör alján.

– Jól vagy? – kérdezte aggódva az anya.

– Jól, csak leestem.

– Mondtam, hogy vigyázz – dorgálta Manci a fiát.

– Anya, én vigyáztam, de a gödör az utamban volt, és még arrébb sem ment. Nem én vagyok a bűnös.

– Most már mindegy – dunnyogta Manci. Nem volt türelme magyarázni, hogy a gödör nem megy arrébb, hanem ki kell kerülni. Majd megtanulja...

– Figyelj anyára, leengedem a farkam, te beleharapsz, én pedig felhúzlak. Érted?

– Igen, anya.

Úgy is volt. Manci leengedte a hosszú farkát, Sanyi beleharapott, de félúton, ahogy haladt felfelé, örömeiben, hogy kijut a gödörből, elkiabálta magát:

– Jupiiii! – és azzal visszaesett a gödör fenekére.

– Jaj – nyögte Sanyika.

Manci érezte, hogy ezzel a gyerekekkel sok baj lesz, de türelmesen csak ennyit mondott:

– Próbáljuk meg még egyszer. Úgy is volt, de ezúttal Sanyi ki sem nyitotta a száját, így sikeresen kihúzta az anyukája.

Mentek tovább.

Mire Manci megfordult, nem hitt a sze-

mének, hát megint eltűnt a gyerek. Szaladt egyik gödörtől a másikig. De Sanyi sehol.

– Kisfiam, most hol a csudában vagy?

– kiabált Manci. Akkor látta, hogy a pocsolójából mászik ki a kis ügyetlen.

– Te gyerek, te keresed a bajt? – pörölt rá az anyja. Sanyika elkezdett pityeregni. Éhes és fáradt volt. Ez a nap nagyon nehéz, hosszú volt egy ilyen kis krokodil számára.

– Ne szípj, ezzel nem oldasz meg semmit – vigasztalta Manci a fiát.

Folytatták az utat, és Sanyi örömeire végre hazaértek. Álmosan, fáradtan, de otthon volt.

Manci is elfáradt, hiszen nem könnyű ezzel a lurkóval. Mondta is neki:

– Ez itt kinn egy veszélyes, nagy világ. Nagyon kell magadra vigyáznod, mert én nem leszek mindig melletted, hogy kisegítselek a bajból. Mindenre oda kell figyelned, és okosan cselekedned.

Sanyika tátott szájjal figyelte anyukáját, és megértette a lényeget.

– Kerüld a veszélyt, a bajt, és vigyázz magadra!

De ti ezt tudjátok, igaz, gyerekek?

Kalácska Angéla

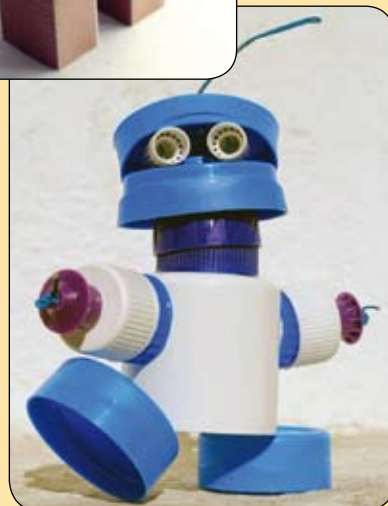
Kálló Dániel,
1. osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Szabadka

Robotok kartondobozból

Biztosan nektek is van otthon sok-sok karton- és fémdobozotok, gurigátok, műanyag kupakotok, pillepalackotok. Ne dobjátok a kukába, hiszen újra lehet őket hasznosítani, és igen érdekes figurákat tudtok belőlük készíteni. Mondjuk robotokat.

A dobozokat ragasszátok egymásra, ez legyen a robot feje és teste. A gurigákból készíthetitek a robotnak kezeit és lábait, a műanyag kupakból pedig szemeket. Filctollal színezzétek ki a robotot, és rajzoljátok neki szemet.

Amire szükségetek lesz: ragasztó, olló, színes filctollak, dobozok, gurigák, kupakok, pillepalackok.

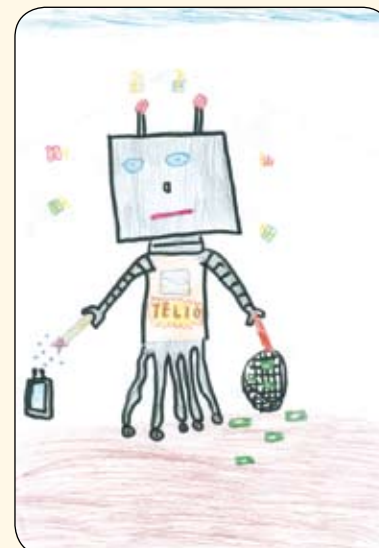
Csillagközi utazás

Kis bolygómon ülve
lógatom a lábam,
a végtelenség tükre
csontjaimig áthat.

Hideg, fénytelen napok
magánya ajándék,
csak porszem vagyok,
de világot látnék.

Utazom a kozmoszban,
ragyogás és árnyék,
csillagportól kormosan
vár a világvég!

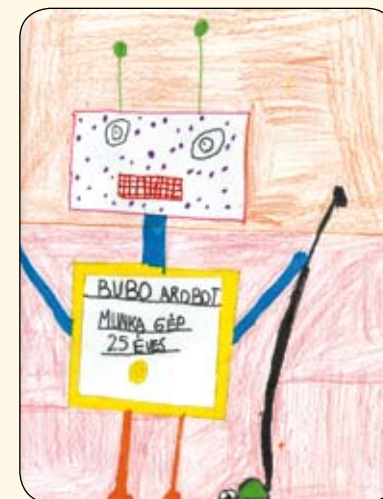
Ott egy kvazár!
S lám nebula!
Égi bazár,
jaj, de csuda!

Telio, a pénz- és telefonkészítő robot
Baté Fanni, 3. osztály,
Kárász Karolina iskola, Horgos

Üstökösök viháncolnak,
futnak versenyt velem,
s nővák virágoznak
majd minden parszeken.

Ám galaxisom csápjai
egy lyukba húznak,
láthatárt se láttam itt,
így vége az útnak?

Vass Ádám, 2. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanisza

Kukli Teodóra, 2. osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Magyarkanisza

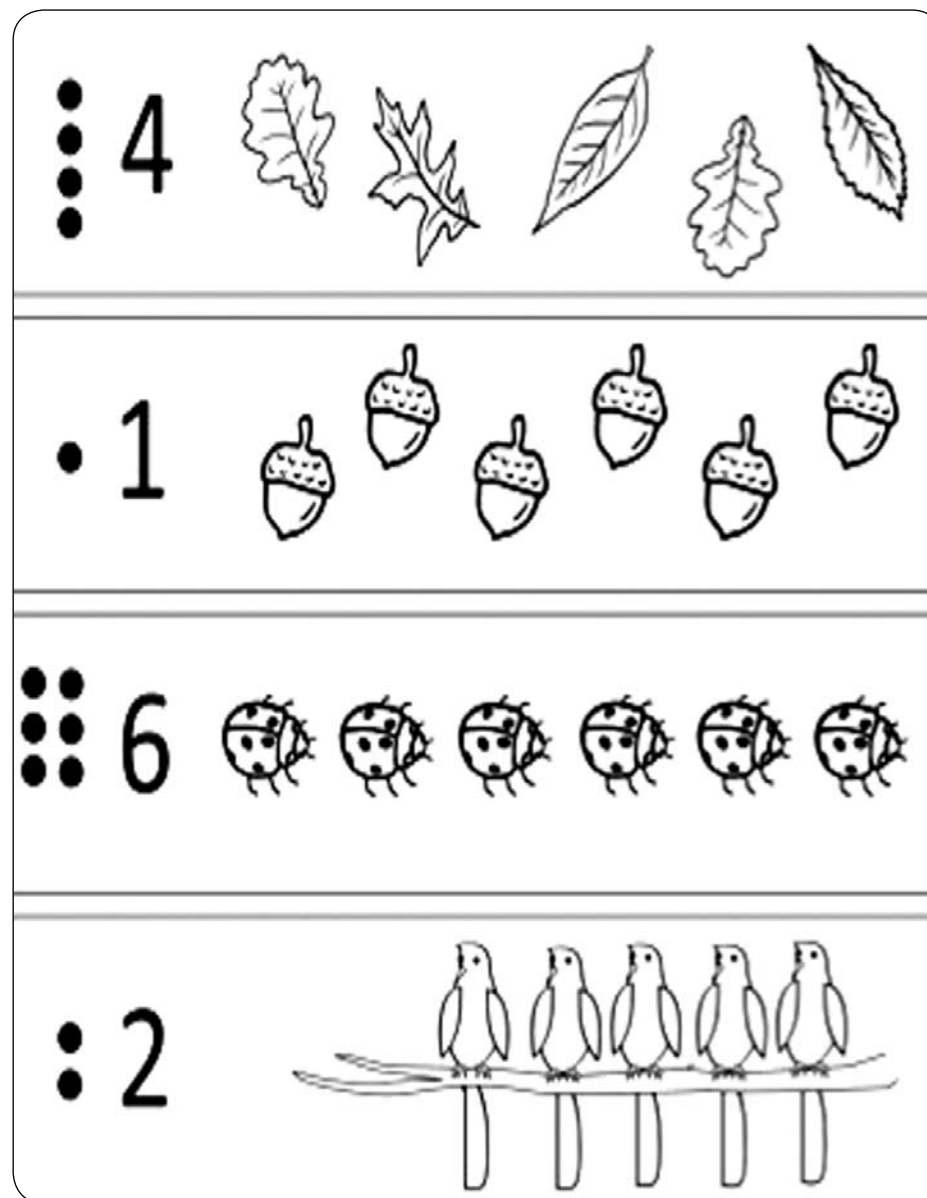
Élő – élettelen

Színezd ki azokat, amelyek élnek!

(Tudod, az élők lélegeznek, növekednek, táplálkoznak, mozognak.)

Számolj és színezz!

Színezz ki minden sorban annyi figurát,
amennyit a szám mutat!

Elektromosság

Kétféle elektromosság van. Az egyiket dörzselektromosságnak nevezzük. Ezt tapasztalhatod pl. amikor műszálas ruhát veszel magadra és pattogást hallasz.

A másik típust elektromos áramnak hívjuk. Ez átáramlik a tárgyakon és az élőlényeken is. Az elektromosságnak ezt a fajtáját használjuk a lakások világítására, fűtésére és a gépek működtetésére.

Az elektromosság fölfedezése

A görögök már 2500 évvel ezelőtt tudták, ha borostyánkővet dörzsölnek szőrmével, akkor az szikrázik. A tudósok csak kb. 150 évvel ezelőtt jöttek rá az elektromos áram előállítására a módjára.

Elektromos gépek

Az első elektromos motort Michael Faraday találta fel 1821-ben. Az elektromos motor által hajtott gépek ma megtalálhatók sok lakásban és üzemben, ahol több ember munkáját végzik egyszerre.

Vezetők

Egyes dolgokon, például a fémeken, az elektromosság át tud áramolni. Ezeket hívjuk vezetőknek. A fémvezetékek arra szolgálnak, hogy elvezessék az áramot egyik helyről a másikra.

Szigetelők

Az olyan dolgokat, amelyeken nem tud keresztüláramlani az elektromosság, mint a műanyag és a gumi, szigetelőanyagoknak hívjuk. Az elektromosságot vezető drótokat műanyaggal borítják be, hogy megvédjék az embereket az áramütéstől.

Hogyan működik az elem?

Az elem vegyi anyagok segítségével állít elő villamos áramot. Amikor az összes vegyi anyag elhasználdódik, az elem kimerül. Az elemből nyert villamos energia nem olyan erős, mint a hálózati, de az elemek bárhová elvihetők és bárhol felhasználhatók.

Vigyázat!

Az elektromosság veszélyes áramütésre képes, sose játsszunk a fali konektorral és a hozzá csatlakoztatott tárgyakkal!

Honnan kapjuk a villamos energiát?

A lakásokban, utcákon és gyárakban használt villamos energia hatalmas erőművekből érkezik, ahol nagy mennyiségben állítják elő.

Az erőművek elégetett szén vagy olaj hőjének, a folyók erejének vagy az atom energiájának felhasználásával állítanak elő villamos energiát.

Az erőművekből a villamos energiát vastag kábeleken – nagyfeszültségű vezetékeken – szállítják el. Ezek a vezetékek magasan a föld felett, távvezetékoszlopok segítségével jutnak el a városokba.

A városokban a vezetékek a föld alatt jutnak el az épületekhez. A villamos energia aztán a falba épített vezetékeken keresztül járja be a lakást.

Mi van egy csatlakozódugaszban?

A dugaszoknak fémvilláik vannak, hogy az áram keresztülfolyhasson rajtuk. Ha egy dugaszt belenyomunk a konnektorba és bekapcsoljuk a lámpát, a villamos áram keresztülfollik a villákon és a vezetékeken.

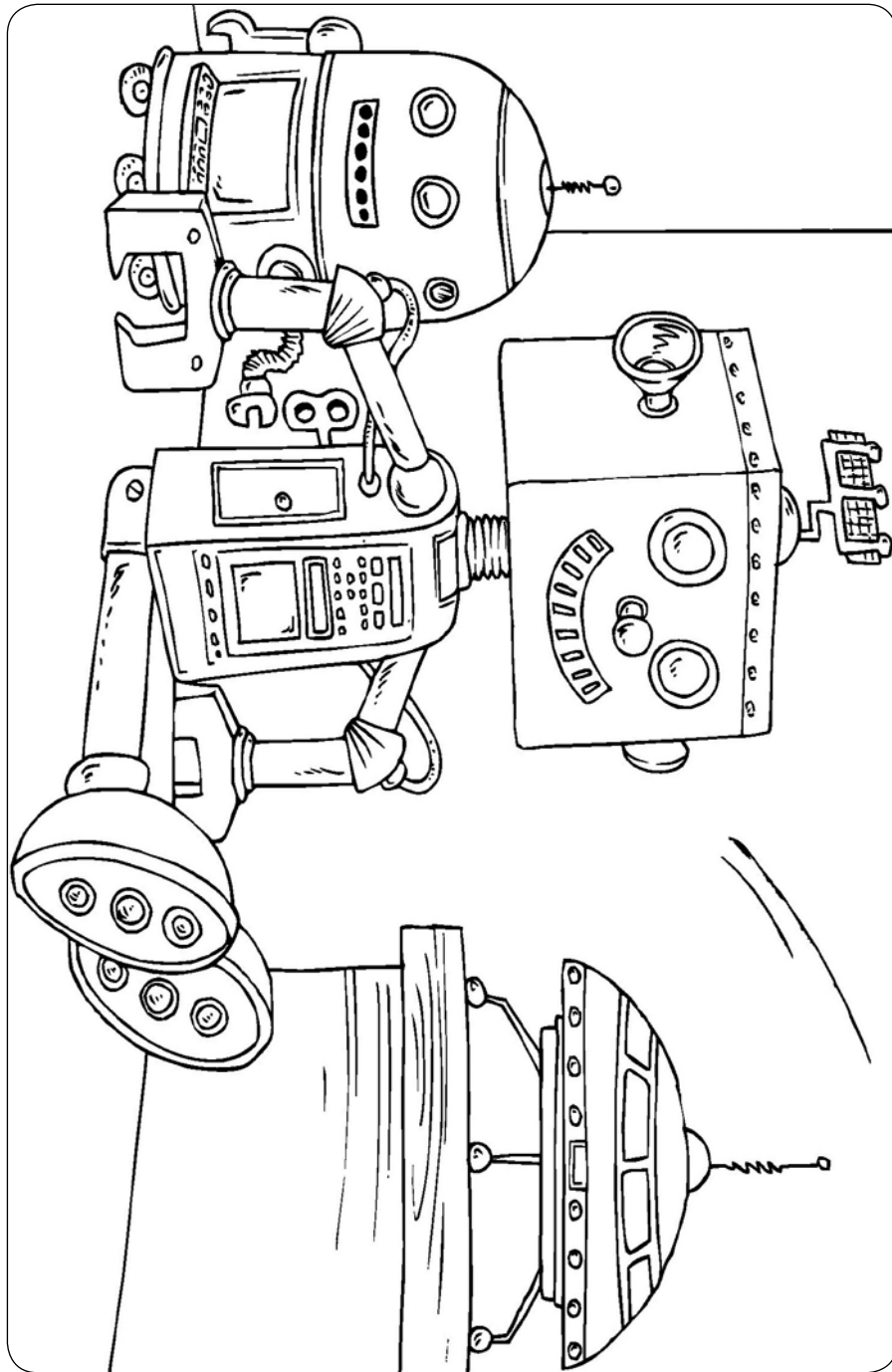
Miért világít a villanyégő?

A villanyégőben egy különleges fémből készült spirálon keresztül folyik az áram. A fém úgy felforrósodik, hogy fehér izzásával fényt ad. Az első villanyégőt Thomas Edison készítette 1879-ben.

A villámlás elektromos jelenség

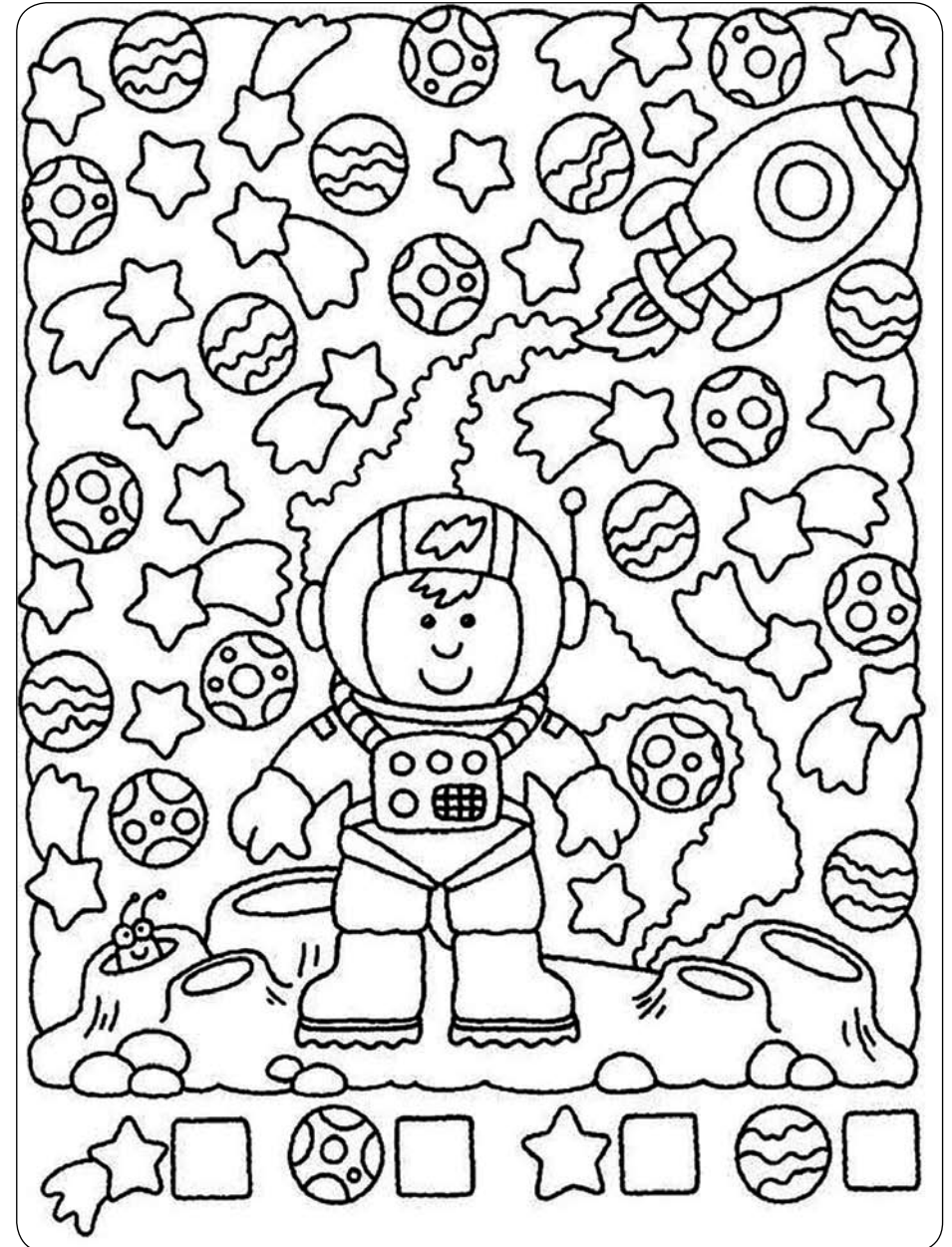
Zivatar idején a statikus (álló) elektromosság átugrik a felhőből a földre. Ez hatalmas villanással jár, amit villámlásnak hívunk. A villám károkat is okozhat, és felgyújthatja az útjába kerülő tárgyakat.

A villám mindig a legrövidebb utat választja a föld felé, ezért viharban veszélyes a fák alatt menedéket keresni. A magas épületek fém villámhárítói biztonságosan a földre vezetik az elektromosságot.

Színezd ki!

Színezz és számolj!

Számold meg, hány ábra van a rajzon, és írd be a négyzetekbe!

Gépek és találmányok

Az elmúlt száz évben sok olyan gépet és készüléket készítettek, amelyek segítségével az otthonok kényelmesebbek és könnyebben tisztán tarthatók.

Porszívók

A porszívót 1904-ben találták fel. Kézzel működtetett pumpa szívta föl a port. Az első villamos motoros porszívókat az USA-ban adták el 1908-ban.

Mosógépek

Az 1900-as évek elején kezdtek egyszerű mosógépeket használni. A ruhákat egy fadézsába rakták, és azt kézzel forgatták.

1920-ra a mosógépeket már motorral látták el, de a nedves ruhát még mindig kézzel kellett a mángorlóba tenni, hogy az kifacsarja belőle a vizet.

A korszerű mosógépek programozhatók. Teljesen önállóan áztatják, mossák, centrifugázzák és szárítják a ruhákat.

Kádak és zuhanyzók

Az 1850-es évekig a kádakat kézzel töltötték fel és ürítették ki. Ezért általában kicsik és laposak voltak.

Egy 1900-ban készült fürdőkádhoz zuhanyzó volt szerelve. Valaki vizet pumpált ki a kádból, a zuhanyozáshoz.

1900 táján egyes kádakhoz csöveken vitték a hideg vizet a csapokhoz. A vizet egy gázforraló melegítette a fürdőkád alatt. Ma már a legtöbb lakásban van fürdőszoba, amelyet a központi bojlerből látnak el meleg vízzel.

Lencsék

1609-ben Galilei szemüveglencsék felhasználásával készítette el első távcsövét. Olyan csillagokat nézegetett vele, amelyeket előtte még nem látott senki.

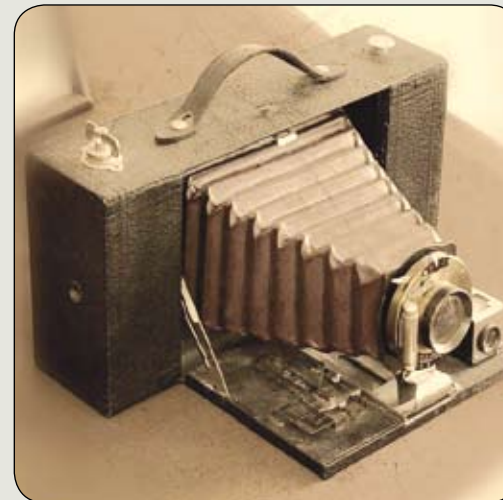
A mikroszkópot Hollandiában találták fel 1590-ben. Az erős lencsék segítségével még a parányi baktériumokat is fel tudták nagyítani.

Központi fűtés

Az első központi fűtőrendszerek az ókori Rómában voltak.

Az 1800-as évek közepén találták fel a szén- és fatüzelésű kazánokat, amelyekben vizet melegítettek, s ezt juttatták el csöveken a fűtőtestekbe (radiátorokba).

Fényképezőgép

A fényképezőgépet 1839-ben találták fel. Az első fényképezőgépek különleges anyaggal bevont papírra vagy üvegre rögzítették a képeket. Az eljárás nagyon lassú volt.

1889-ben elkészült az első hordozható Kodak fényképezőgép. Rugalmas filmtekercssel működött, amelyre sokkal gyorsabban és olcsóbban tudták a képeket rögzíteni.

Rádiók

Az első rádiók az 1920-as években készültek. A hangjuk olyan gyenge volt, hogy az embereknek fülhallgatón keresztül kellett hallgatniuk.

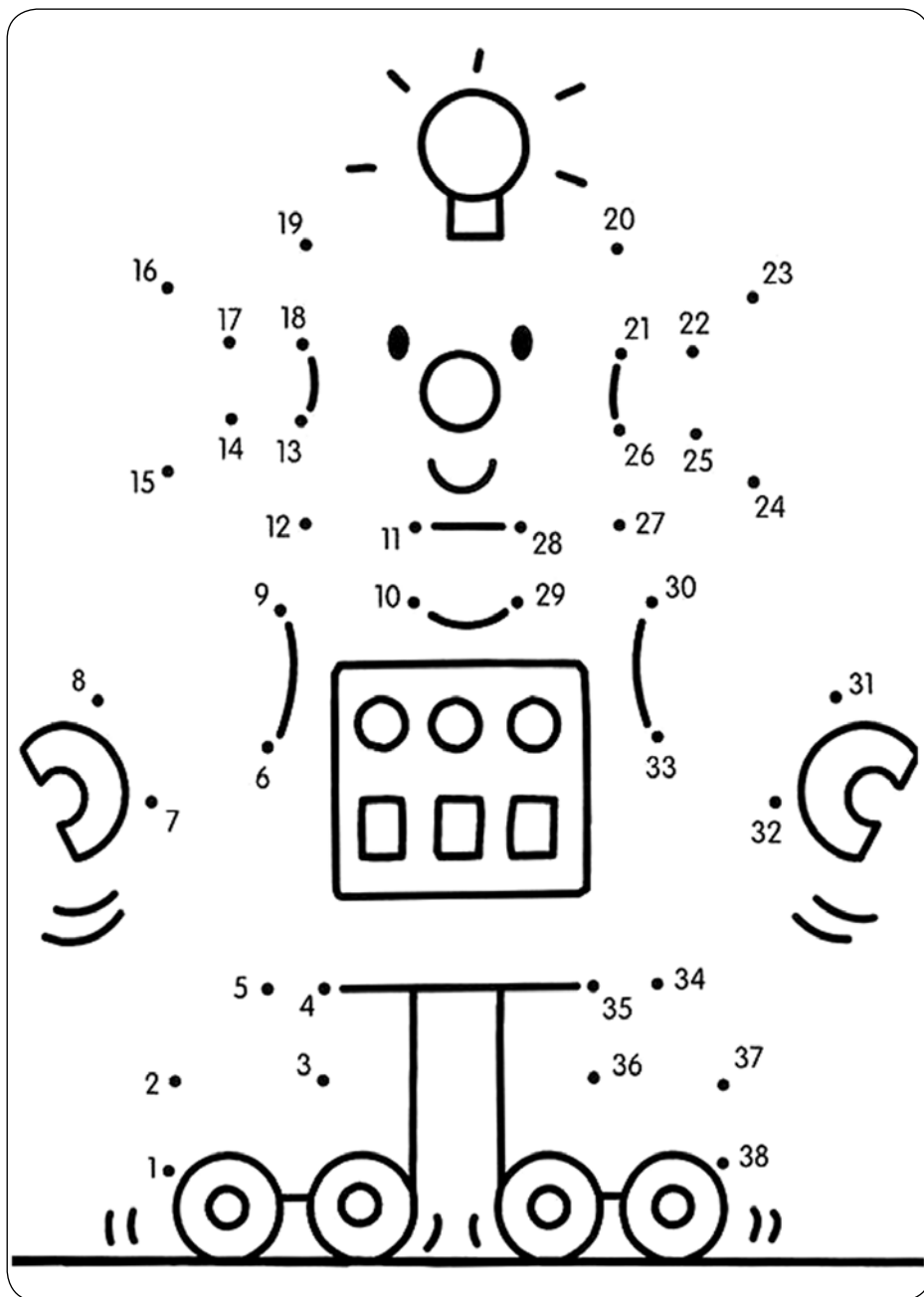
Az 1950-es években a tranzisztor feltalálása vezetett a hordozható rádió gyártásához. Egyetlen tranzisztor több alkatrészt is helyettesít.

Televíziók

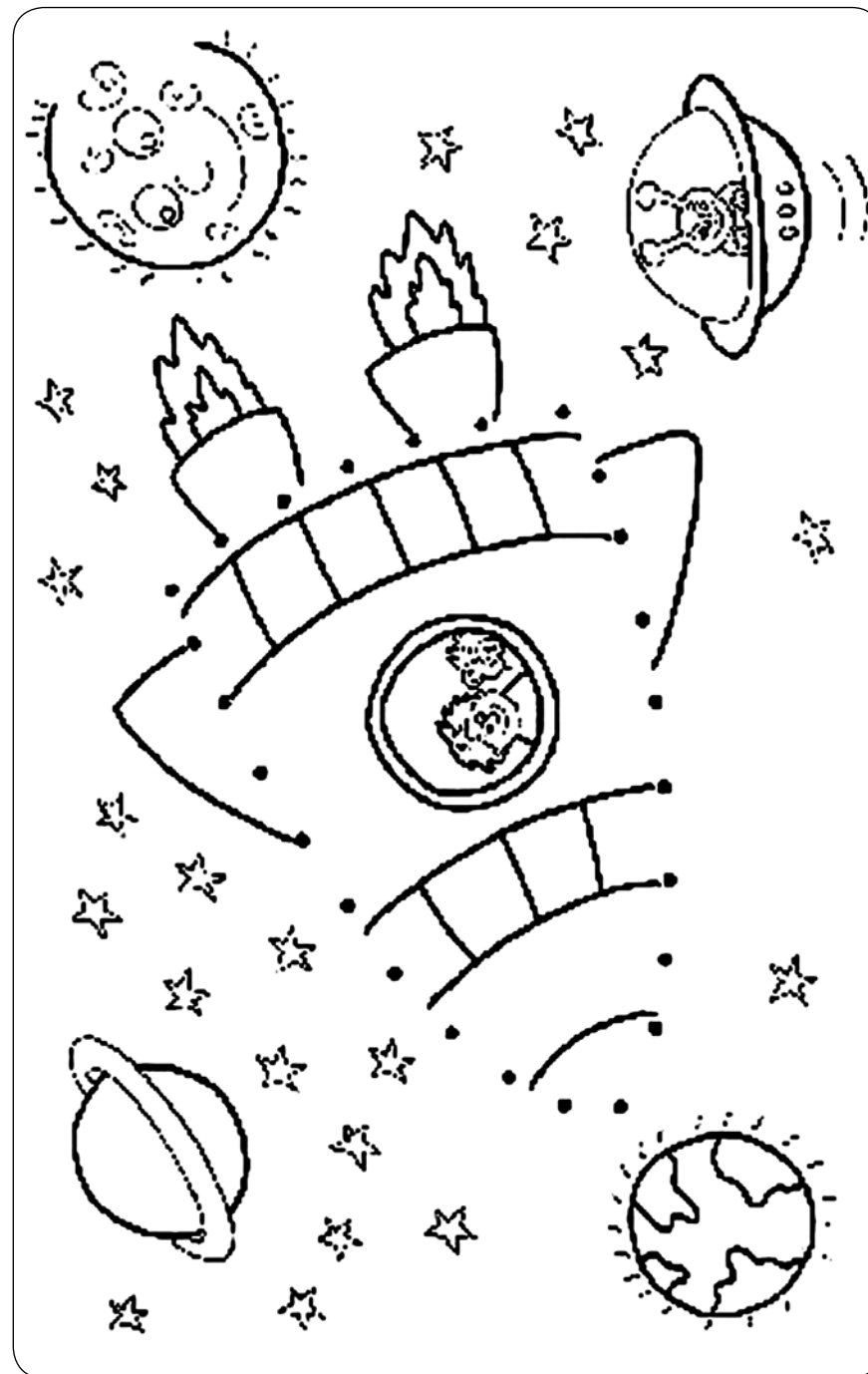
A televízió az 1930-as évek találmánya. Az első készüléknek csupán egy apró képernyője volt, amely állandóan villogva, és fekete-fehéren mutatta a képeket.

Az 1960-as évektől kezdve színes adásokat sugároznak. Manapság a videofelvétellel rendelkező emberek rögzíthetik a tévéműsorokat, vagy saját maguk is készíthetnek filmeket.

Kösd össze a számokat!

Kösd össze és színezd ki!

Mi leszek, ha nagy leszek?

Pressburger Írisz

2. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Remete Rita

4. osztály, Arany János iskola, Orom

Eszes Léna

4. osztály, Arany János iskola, Orom

Vajda Balázs

4. osztály, Arany János iskola, Orom

Törtelyi Regina

4. osztály, Arany János iskola, Orom

Nyári Szuzana

3. osztály, Arany János iskola, Orom

Nagybecskerekeli kirándulás

Egy szép napon kirándulni mentünk az osztállyal. Megnéztük a Városi Népmúzeumot. Voltak szobák, fegyverek és állatok is. A néni nagyon sokat beszélt. Voltunk a színházban is. Négy száz ember elfér ott. A Nepomuki Szent János-templomban is voltunk. Szép színesek voltak az ablakok. Nagyon tetszett a kirándulás.

Gregus Erik

Kirándulni voltunk

Az aracsi Pusztatemplom nekem azért tetszett, mert szép, de kicsit romos. Jó volt, hogy az osztállyal mentünk. Mesélt nekünk az idegenvezető. Nagybecskereken megnéztük a színházat és a múzeumot. A múzeumban voltak kitömött állatok is. Láttunk fegyvereket, mamutcsontokat és a madarakat is. Jól éreztem magam!

Prisztál Viktor

Az aracsi Pusztatemplom

Egy csütörtöki napon az aracsi Pusztatemplomhoz kirándultunk a 3. c osztállyal.

Amikor megérkeztünk, a szabadban reggeliztünk. Megnéztük a templomot, és egy bácsi elmondott róla egy legendát, amely nekem nagyon tetszett, és érdekelt. Van egy alagút a legenda szerint. Szent István korában építették a templomot. Sajnos a tatárok, a törökök és a pestisjárvány is kárt tett benne. Ez a templom lehet, hogy nem olyan gyönyörű, de sok állatnak menedékhelyet adott.

Nekem nagyon tetszett. Remélem, máskor is eljövök az aracsi Pusztatemplomhoz!

Szarka Hanna

Az aracsi Pusztatemplom

Egy szép napon ellátogattunk az aracsi Pusztatemplomhoz. Lenyűgözte az osztályt, de főleg engem.

A szabadban ettünk. Van egy legenda is a titkos alagútról, ahol sok kincs van. Szent István korában épült az aracsi templom, és a törökök pusztították el. Az aracsi templom biztonságos templom volt.

Nekem nagyon tetszett. Remélem, máskor is kirándulunk ide az osztállyal!

Pribičević Tara Blanka

Emléiskola 3. c osztály, Zenta

Kisképtár

Bozsik Edvin

2. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Böde László

3. osztály, Emléiskola, Zenta

Juhász Jázmin

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Ahmetagić Hana

1. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Juhász Leontina

3. osztály, Szervó Mihály iskola, Muzslya

Szulomár Áron

4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa